

L'educació a Sant Vicenç de Torelló durant la Segona República

Les escoles nacionals - Escola de nens

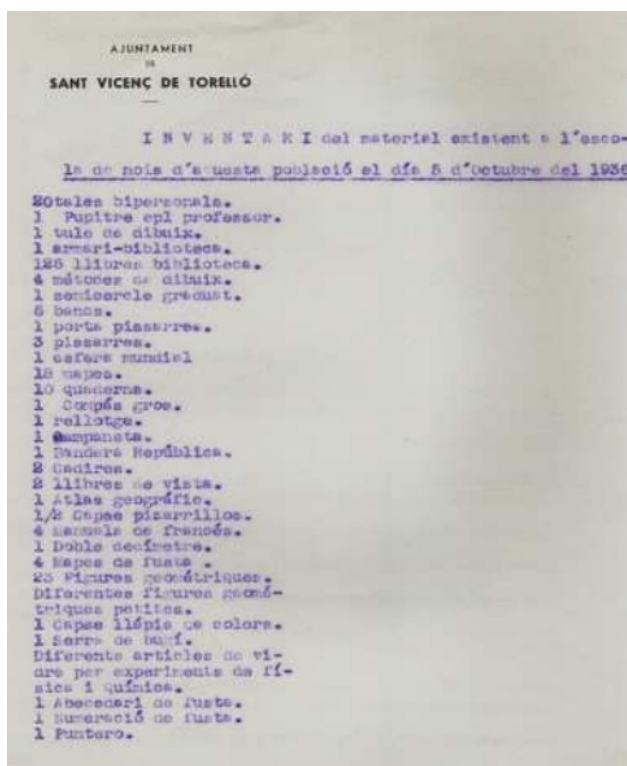
L'escola elemental de nens de Sant Vicenç va ser una de les primeres escoles fundades de la comarca.

Situada al carrer Major, al costat d'on es troba l'edifici actual de l'Ajuntament, en temps de la República va ser conduïda pel mestre Capellades. L'escola disposava d'una única aula, de característiques molt austeres, que aplegava els alumnes de diferents edats. El material pedagògic també era molt precari, tot i que tenien una petita biblioteca que havia anat elaborant el mestre Capellades al llarg dels anys. La classe estava estructurada en seccions i els alumnes quedaven ordenats en funció de si anaven més o menys avançats en les matèries. Així, els que duïen un ritme més accelerat seien a davant, mentre que els que anaven més endarrerits seien al fons de la classe.

L'escola de nens oferia classes de música, on aprenien solfeig i piano, i de francès de forma optativa, assignatures que impartia el fill gran del mestre Capellades.

La senyora Victorina, la dona del mestre, també tenia un paper destacat en l'escola, ja que s'ocupava dels més menuts. Ella era l'encarregada d'ensenyar d'ensenyar -los a llegir i a sumar, per tal que després poguessin seguir el ritme d'aprenentatge del mestre.

Així, tot i que a Sant Vicenç de Torelló no hi havia una escola de pàrvuls reconeguda de manera formal, la senyora Victorina s'encarregava de l'atenció dels nens més menuts.

Inventari del material de l'escola de nens, any 1936. Arxiu Municipal de Sant Vicenç de Torelló

Escola de nenes

L'escola de nenes, com la de nens, també estava situada al carrer Major, al local ara conegut com a Cal Pastisser per trobar's-hi una pastisseria emblemàtica de la vila.

El càrrec de mestra de l'escola pública de nenes de Sant Vicenç de Torelló va ser ocupat per diferents senyorettes. De fet, durant els cinc anys del govern republicà, l'escola nacional de nenes de Sant Vicenç va comptar amb quatre mestres diferents. Aquest fet, òbviament, oferia una gran inestabilitat en el sistema d'ensenyament de l'escola, sobretot en zones rurals. Els continguts que es treballaven a l'escola eren els propis dels ensenyaments elementals: matemàtiques, història, llengua... Això sí, a les tardes es realitzaven labors i brodats, manualitats considerades molt importants per a les nenes en aquella època.

La Veu del Ter, 21 d'octubre de 1933, pàg. 9

Mestres que van deixar empremta

Vicenç Capellades- El mestre Capellades va iniciar la seva tasca com a docent de l'escola pública de nens de Sant Vicenç de Torelló l'1 de setembre de 1918, en substitució del mestre Manuel Garanger, que va ser destinat a l'escola de Palamós. Vicenç Capellades va ser un mestre conegut per ser molt catalanista i, a la vegada, vegada, molt catòlic. Iniciada la guerra civil, el mestre es va veure en l'obligació de marxar amb la seva família, buscant un lloc fora de la persecució.

“Va haver de fugir de la repressió cap a Barcelona, a casa de la seva filla Palmira, però els rojos el van matar. De totes maneres, hagués mort igualment de pena, en veure com s'esdevenien els fets.” (Francesc Oró. 2007) El mestre Capellades, Capellades, al llarg de la seva trajectòria com a mestre del poble, va ser sovint qüestionat, ja fos pels seus mètodes o per qüestions ideològiques i religioses. Tot i així, els antics alumnes en guarden un gran record.

L'educació a Borgonyà

L'escola religiosa de nens

El 1898, el mateix any que arribava la congregació de les Dominiques a Borgonyà per encarregar-se de l'educació de les nenes, ho feia el capellà Ramon Vila. Ell seria qui s'ocuparia d'educar els nens de la colònia.

L'escola es va situar al costat de l'església i complia les funcions educatives i de transmissió religiosa. No seria fins el 1925 quan s'inaugurarien les noves instal·lacions escolars, amb clares millores de reforma que suposaven abandonar la situació de precarietat que hi havia. Amb l'entrada de la República, les institucions religioses perderen gran part del monopoli que tenien en educació, ja que s'establia el principi de la llibertat religiosa a les escoles. A causa, però, de l'aïllament que vivien les colònies fabrils, per la seva situació geogràfica i per les difícils comunicacions que hi havia, totes les renovacions imposades pel nou govern arribaren molt lentament a Borgonyà. Tot i així, les classes van passar a ser impartides per un professor titulat que tenia com a adjunt el capellà de la colònia.

L'escola religiosa de nenes

El 1898, a petició del bisbe de Vic Josep Morgades es va fundar la casa-escola. La congregació de les Germanes Dominiques seria l'encarregada de fer-se'n càrrec. Així, dins el terme de la colònia es va construir un edifici on les germanes vivien i impartien l'ensenyament a les nenes. A l'escola, també hi anaven nenes filles dels anglesos, treballadors de la colònia, i, per tant, de religió protestant. Aquest fet albirava en les monges la possibilitat de fer proselitisme. El Decret del maig de 1931 imposat pel govern republicà va suposar l'exigència de que almenys una de les mestres tingués la titulació oficial. D'aquesta manera s'intentava regularitzar la situació dels mestres. No va ser fins el 1934 que es va solucionar el problema i la congregació va incorporar una religiosa amb el títol de mestra.

El convent de les monges dominiques i l'escola de nenes. Fotografia extreta de Borgonyà: una colònia industrial del Ter. 1895-1995

L'educació a Vila-seca

En temps de la República, a Vilaseca hi havia una escola religiosa per a nens i una escola religiosa per a nenes.

L'escola confessional de nenes estava dirigida per la Comunitat religiosa de les "Filles de la Caritat" que, a més de l'educació de les nenes s'ocupava d'altres tasques com la cura dels malalts i la col·laboració a la Parròquia, ajudant en l'ensenyament de la Catequesi. De fet, l'escola estava ubicada en un antic hospital que el 1934 es va adequar per oferir les funcions d'escola.

Pel que fa a l'educació dels nens, era el mossèn de la Parròquia qui se n'ocupava. Així, en el mateix espai parroquial, el mossèn ensenyava les lliçons elementals als nens de la colònia, al mateix temps que els feia doctrina religiosa. Així, l'aula escolar estava situada dins mateix de la parròquia.

Bibliografia

Aquest document està extret d'un treball de recerca sobre l'educació a la Vall del Ges durant la Segona República que es troba a la següent adreça:

https://www.uvic.cat/sites/default/files//muvip_exposicioVallGes.pdf